

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Західноукраїнський національний університет (м. Тернопіль)
Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва
імені академіка Ф.Г. Бурчака (м. Київ)
Університет Сучасних Знань (м. Київ)
Ізмаїльський державний гуманітарний університет (м. Ізмаїл)
Національний Волинський університет імені Лесі Українки (м. Луцьк)
Комунальний заклад вищої освіти «Вінницька академія безперервної освіти»
(м. Вінниця)
Рівненський обласний ГО «Всеукраїнська екологічна ліга»

Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРИРОДООХОРОННОГО
ЗАКОНОДАВСТВА**

Збірник тез
7 червня 2024 року

Рівне 2024

УДК 349.6

Збірник тез учасників Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні проблеми природоохоронного законодавства», 7 червня 2024 року, м. Рівне. [Електронне видання]. – Рівне : НУВГП, 2024. – 107 с.

Редакційна колегія

Мошинський В.С. – ректор НУВГП, д.с.-г.н., професор; **Савіна Н.Б.** – проректорка НУВГП з наукової роботи та міжнародних зв'язків, д.е.н., професор; **Цимбалюк В.І.** – директор навчально-наукового інституту права НУВГП, к.ю.н., професор; **Прищепя А.М.** – директорка навчально-наукового інституту агроекології та землеустрою НУВГП, керівник Громадської організації «Рівненський обласний осередок Всеукраїнської Екологічної Ліги», д.с.-г.н., професор; **Гришко В.І.** – заступниця директора з наукової та виховної роботи ННП, к.пед.н., доцент; **Бедункова О.О.** – заступниця директора з наукової роботи ННІАЗ, д.б.н., професор; **Швець О.М.** – заступниця директора міжнародних зав'язків та інноваційної роботи ННП, в.о. завідувачки кафедри правових природоохоронних дисциплін, к.ю.н., доцент; **Мельничук Ю.І.** – доцент кафедри правових природоохоронних дисциплін, к.філос.н.; **Статник І.І.** – доцент кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства ННІАЗ, к.с.-г.н.; **Мудрак О.В.** – завідувач кафедри екології, природничих та математичних наук, КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти», доктор сільськогосподарських наук, професор.

*Рекомендовано Вченою радою Національного університету
водного господарства та природокористування.
Протокол № 7 від 05 липня 2024 р.*

ISBN 978-966-327-604-5

© Національний університет
водного господарства та
природокористування, 2024

Бургаз О. А., Семендяк А. І., Ткач С. С. Дослідження полів загального вмісту озону над Україною та їх взаємозв'язків з великомасштабними циркуляційними процесами північної півкулі.....	65
Гроховська Ю. Р., Бедункова О. О., Прищепа А. М., Коноцев С. В., Полтавченко Т. В. З досвіду міжнародних тренінгів викладачів за програмою грантового проекту AFISHE	69
Гречанюк Є. В., Іщенко В. А. Дослідження складу полімерних компонентів електронних відходів	70
Груздова В. О., Колошко Ю. В. Визначення та документування екологічних збитків у зоні бойових дій	72
Задібчук Д. Ю., Манішевська Н. М., Шумигай І. В. Охорона довкілля та раціональне використання природних ресурсів	74
Залевський І. І., Троцюк В. С. Гідроекологічні дослідження середніх річок України	78
Колошко Ю. В., Груздова В. О. Вплив військових дій на заповідники, зоопарки та екопарки	82
Кирилюк В. П., Боровик П. М., Рожі Т. А. Стан лісомеліоративних насаджень та заходи щодо його поліпшення	84
Ліхо О. А., Вознюк Н. М., Турчина К. П. До питання сталого інтегрованого управління водними ресурсами у сучасних умовах	87
Матусевич Г. Д. Екотоксична дія пестицидів в агроценозах	89
Редкодубська С. М., Сухарева М. І. Вивчення запиленості повітря території навчальних закладів міста	91
Савіцький Ю. С., Бедункова О. О. Світосприйняття екології: минуле, сьогодення та майбутнє	95
Федонюк В. В., Федонюк М. А. Оцінка екологічного стану мікрорайону вул. Львівської у м. Луцьку	99
Хоменко С. В., Кірейцева Г. В. Біоіндикаційна оцінка екологічного стану р. Кам'янка у м. Житомирі за допомогою MIR-індексу	102
Шемякін М. В., Боровик П. М., Прокопенко Н. А. Протиерозійні земляні споруди у відновленні стану наземних агросистем.....	106
Палапа Н. В., Устименко О. В. Виконання органами місцевого самоврядування норм законодавства щодо охорони довкілля з метою забезпечення екологічної безпеки	108

Колошко Ю. В., викладач (Національний університет цивільного захисту України, м. Харків)

Груздова В. О., членкиня-еколог (Всеукраїнська екологічна ліга, м. Харків)

ВПЛИВ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ НА ЗАПОВІДНИКИ, ЗООПАРКИ ТА ЕКОПАРКИ

Збройні конфлікти та військові дії мають руйнівний вплив на природне середовище, в тому числі на заповідники, зоопарки та екопарки. Ці об'єкти природно-заповідного фонду, крім своєї екологічної та наукової цінності, часто є важливими туристичними осередками та місцями відпочинку для місцевого населення.

Військові дії загрожують не лише самому існуванню та цілісності цих територій, але й можуть спричинити втрату унікальної флори та фауни, яку вони покликані охороняти.

Заповідники – це природоохоронні території, метою яких є збереження в недоторканому стані типових або унікальних природних комплексів. Під час військових конфліктів ці території стають ареною бойових дій, що призводить до порушення природних екосистем.

Бойові дії можуть спричинити пожежі, що знищують рослинний покрив та місця перебування тварин. Військова техніка, рухаючись по заповідних землях, завдає шкоди ґрунтам та порушує природні процеси.

Бомбардування та артилерійські обстріли викликають загибель рідкісних видів тварин і птахів. Окрім того, військова присутність призводить до браконьєрства та незаконної вирубки лісів, що підриває зусилля з охорони природи. Розміщення військових баз, складів боєприпасів та інших об'єктів інфраструктури на території заповідників становить пряму загрозу їхній цілісності.

Наслідки військових дій на заповідники можуть бути довгостроковими. Порушені екосистеми потребують тривалого відновлення, а деякі види тварин і рослин можуть бути повністю знищені. Відновлення заповідних територій після військових конфліктів потребує значних фінансових та організаційних зусиль [1].

Зоопарки, крім їхнього значення для екологічної освіти та збереження рідкісних видів, є важливими туристичними об'єктами. Під час військових дій вони стають уразливими через ризик пошкодження інфраструктури, постачання та безпеку тварин.

Бойові дії, що ведуться поблизу зоопарків, створюють небезпеку для їхніх мешканців. Шум від вибухів, обстрілів та переміщення військової техніки лякає тварин, викликаючи в них стрес. Пошкодження вольєрів і загорож може призвести до втечі або загибелі тварин.

Порушення логістичного ланцюга постачання кормів, води та ветеринарної допомоги становить загрозу для життя та здоров'я тварин у зоопарках. Крім того, військові дії можуть призвести до евакуації персоналу зоопарків, що ускладнює догляд за тваринами. Відновлення зруйнованих зоопарків після закінчення бойових дій потребує значних інвестицій та тривалого часу. Нерідко зоопарки втрачають частину колекції тварин, що унеможлиблює відновлення їхнього первісного стану [2].

Екопарки є відносно новим видом природоохоронних територій, що поєднують збереження природи із освітньо-рекреаційними функціями. Військові дії руйнують інфраструктуру екопарків, порушують природні комплекси та загрожують безпеці відвідувачів.

Бойові дії можуть завдати шкоди об'єктам інфраструктури екопарків, такими як візит-центри, еколого-освітні заклади, екостежки та смуги відчуження. Пошкодження цих об'єктів унеможлиблює виконання екопарками своїх функцій. Військова присутність також негативно впливає на природні комплекси екопарків.

Рух важкої техніки, розміщення військових баз, поява сміття та забруднення призводить до деградації ландшафтів і погіршення умов для перебування тварин і рослин. Військові дії можуть спричинити втечу або загибель тварин, що мешкають на території екопарків [1].

Це загрожує існуванню унікальних природних угруповань, які екопарки покликані охороняти. Відновлення екопарків після завершення бойових дій потребує тривалих зусиль та значних інвестицій. Часто доводиться заново створювати інфраструктуру та відновлювати порушені природні комплекси.

Отже, військові дії завдають значної шкоди заповідникам, зоопаркам та екопаркам, порушуючи їхню цілісність, руйнуючи інфраструктуру та загрожуючи безпеці їхніх мешканців. Відновлення цих природоохоронних об'єктів після закінчення конфліктів потребує величезних зусиль та ресурсів.

Тому вкрай важливо забезпечувати захист заповідних територій під час збройних конфліктів та сприяти якнайшвидшому їх відновленню після завершення бойових дій.

1. Kunwar R. R. Tourism Crisis and Disaster Management. *Journal of Tourism and Hospitality*. 2016. Vol. 7. P. 1–36. URL: <https://doi.org/10.3126/gaze.v7i0.15118> (дата звернення: 04.06.2024). 2. Hanson T., Brooks T. M., da Fonseca G. A. B., Hoffmann M., Lamoreux J. F., Machlis G., Mittermeier C. G., Mittermeier R. A., & Pilgrim J. D. Warfare in Biodiversity Hotspots. *Conservation Biology*. 2009. Vol. 23, no. 3. P. 578–587. URL: <https://doi.org/10.1111/j.1523-1739.2009.01166.x> (дата звернення: 04.06.2024).

Наукове видання

**Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРИРОДООХОРОННОГО
ЗАКОНОДАВСТВА»**

Збірник тез

Розміщуються статті в авторській редакції

Технічний редактор

Галина Сімчук

*Видавець і виготовлювач
Національний університет
водного господарства та природокористування
вул. Соборна, 11, м. Рівне, 33028.*

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
РВ № 31 від 26.04.2005 р.*